

LUX FILM DAYS

3 FILME
24 DE LIMBI
28 DE ȚĂRI

© Komplizen Film

WESTERN

Un film de Valeska Grisebach
Germania, Bulgaria, Austria

WESTERN

UN FILM DE VALESKA GRISEBACH

Un mic grup de muncitori germani este trimis în Bulgaria pentru a instala o turbină hidraulică într-o zonă aridă și muntoasă din sud, nu departe de frontiera cu Grecia. Muncitorii își instalează tabăra în apropierea unui sat izolat și își semnaleză prezența arborând steagul național, gest de cuceritor, pe care localnicii îl percep ca puțin impertinent.

Acestea sunt începuturile unei conviețuiri spinoase între cele două grupuri, în care (aproape) nimeni nu vorbește limba celuilalt... Totuși, Meinhard, presupus fost legionar recalificat ca muncitor pe șantier ca să câștige niște bani, va face primul pas, printr-o serie de gesturi adresate sătenilor, prin care își exprimă dorința de deschidere și de bună înțelegere. Din această cauză, el se îndepărtează din ce în ce mai mult de colegii lui, care sunt închiși în grupul lor, pătrunși de superioritatea proprie și lipsiți de orice urmă de empatie pentru alții. Trecând de la stângăcii în relația cu localnicii la momente în care el și sătenii au, într-adevăr, ceva în comun, Meinhard, antierou fără familie și nelegat de nimic, se integrează cum poate mai bine în această lume atât de diferită de lumea lui.

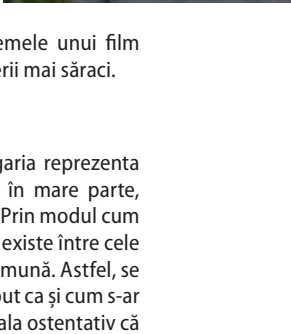
PLASAREA ÎN CONTEXT

Punând față în față un grup de muncitori germani și locuitorii unui sat izolat din Bulgaria, regizoarea germană Valeska Grisebach ne invită să descoperim cât de mari sunt diferențele socioeconomice și culturale care există între țările Uniunii Europene. Astfel, acțiunea filmului ei se petrece într-o Europă tânără, aflată încă în construcție și plină de contraste. Iar dacă schimburile sunt, evident, izvor de bogăție în plan uman, ele aduc la lumină și valori, coduri și comportamente diferite, care vor sta la baza unor neînțelegeri și conflicte, mai mult sau mai puțin în fașă.

Aceste schimburi creează o tensiune dramatică palpabilă, care nu se va atenua decât la sfârșitul filmului, atunci când sătenii vor merge în tabăra germanilor pentru a lua parte la o petrecere în care muzica și dansul vor avea rolul de limbaj universal. Nevoia de a trece peste prejudecăți, respectul și deschiderea față de celălalt devin, deci, temele unui film western care blamează aroganța și spiritul de cuceritor față de partenerii mai săraci.

A FOST ODATĂ ÎN EST

Până în momentul aderării sale la Uniunea Europeană, în 2007, Bulgaria reprezenta pentru țările occidentale un soi de „terra incognita”, asociată încă, în mare parte, fostului bloc sovietic, deși acesta era dezmembrat de un sfert de secol. Prin modul cum tratează relațiile între oameni, *Western* redă decalajul care continuă să existe între cele două lumi care nu au reușit încă să găsească o identitate europeană comună. Astfel, se poate remarca faptul că lucrătorii germani se instalează de la bun început ca și cum s-ar afla pe un teritoriu cucerit: arborează drapelul național, pentru a semnaliza ostentativ că au ocupat acea bucățică de teritoriu pe care se află tabăra lor pe durata necesară pentru a finaliza lucrările pe șantier. Meinhard își însușește un cal pe care îl crede sălbatic, dar care aparține, de fapt, lui Adrian, unchiul lui Vanko; Vincent adoptă o atitudine deplasată față de fetele care vin să facă baie în râu și nu ezită să devieze apa satului, de care muncitorii au nevoie, ca și cum nevoile lor ar fi prioritare și mai importante decât cele ale populației locale; muncitorii fac o tură zgomotoasă cu automobilul de teren pe

© Komplizen Film

© Komplizen Film

© Komplizen Film

timp de noapte, pentru a-și impune prezența „superioară” în acel loc și a-i descuraja pe eventualii intruși să se apropie de instalațiile lor...

În pelicula realizată de Valeska Grisebach există, apoi, numeroase elemente specifice filmelor western: Meinhard, cowboy singuratic cu mină gravă, care călărește fără șa, terenuri aride și deșertice care alcătuiesc peisaje minunate, un cătun cu străzi prăfuite și cu un bar pe post de „saloon”, unde oamenii își omoară timpul bând rachiu și jucând cărți pe bani, două grupuri care se înfruntă, dintre care unul se consideră superior celui alt din punctul de vedere al dezvoltării și civilizației – „Să treci prin aceste sate este ca și cum ai călători înapoi în timp”, spune un german atunci când descoperă ținutul de la volanul automobilului său de teren – etc.

Într-un asemenea context de neîncredere, personajul lui Meinhard detensionează, din fericire, o întâlnire marcată de ostilitate și de neînțelegere. În pofida barierei lingvistice, acesta reușește să stabilească legături cu localnicii și să dezvolte o formă de empatie față de ei, lucru care îi va contraria pe colegii lui germani. El ține partea sătenilor în momentul în care, într-o seară, Vincent vine cu ideea de a devia apa destinată satului. Meinhard explică faptul că apa este deja raționalizată și repartizată între trei localități diferite, din cauza penuriei. Însă Vincent nu îi ascultă argumentele și îl agresează violent, în timp ce Meinhard pleacă pe întuneric, considerând că simpla menționare a greutăților cu care se confruntă vecinii lor înseamnă că Meinhard s-a poziționat împotriva propriei tabere. Luarea în considerare a intereselor celorlalți, care lipsește cu desăvârșire din raționamentul șefului de șantier, pare a rezulta, de fapt, din schimburile care s-au stabilit treptat între acest om și săteni, demonstrând în mod clar importanța fundamentală a dialogului, un factor esențial pe plan uman, dar și pe plan social, dat fiind că, prin dialog, se pot obține informații de bază, fără de care conviețuirea nu este posibilă.

O ÎNTÂLNIRE DIFICILĂ

Curând activitatea șantierului se oprește și, odată cu ea, activitatea oamenilor. Camionul care trebuie să livreze cele 40 de tone de pietriș necesar pentru continuarea lucrărilor întârzie, iar soarele, râul și alcoolul devin principalele surse de activitate ale micii echipe germane. Cadre lungi care redau un peisaj filmat în ritm lent, de dragul peisajului, și țărâitul insectelor însoțesc așteptarea acestor oameni, a căror viață curge încet de acum înainte. Meinhard, în schimb, petrece mult timp în sat și participă la activitățile localnicilor: construcția unui mic zid de piatră, uscarea frunzelor de tutun... viața pare să fi luat o altă direcție pentru acest om de dezrădăcinat, cam enigmatic și cu identitate incertă – el susține că este un fost legionar, fără casă și familie, însă niciun element din film nu confirmă cu certitudine această stare de fapt –, care nu își găsește pe deplin locul nici în tabără, nici în sat. Drumurile pe care le face în permanență între cele două locuri, cel mai frecvent seara sau în plină noapte, îi dau de mai multe ori regiunii ocazia de a introduce neprevăzutul și violența în atmosfera de toropeală generală a filmului.

Astfel, scena în care Vincent se năpustește asupra lui Meinhard și îl trânteste la pământ în timp ce mergea singur pe întuneric se va repeta de trei ori. Prima dată, atunci când Vanko se aruncă asupra lui dintr-un camion: amândoi se rostogolesc pe jos, însă situația se întoarce rapid împotriva adolescentului, care își pierde cunoștința. Pe toată perioada în care Vanko este inconștient, ne punem întrebări despre motivele lui și despre reacțiile sătenilor atunci când îi vor vedea corpul inert, adus în sat de Meinhard. Atunci când Vanko se trezește însă, aflăm că voia doar să îi joace un renghii celui pe care îl

considera deja prieten. Acest episod este, deci, pur „gratuit”, fără consecințe grave, dar introduce, în mod semnificativ, un stres care dezvăluie tensiunea permanentă dintre cele două comunități. Când filmul se apropie de final, Meinhard este atacat din nou, în aceleași împrejurări nocturne. După ce refuză să îi restituie unui sătean suma pe care o câștigase de la el la joc, trei bărbați se năpustesc asupra lui Meinhard și îl bat, după care îl aruncă în râu și fug. Ud leoarcă, Meinhard petrece noaptea acolo, fiind luat, a doua zi, de pe marginea drumului de niște săteni care merg la petrecerea organizată în tabăra germanilor. În cele din urmă, în toiul petrecerii, Meinhard este, din nou, luat la trei păzește de un sătean care îi reproșează că a întreținut relații sexuale cu o fată din sat. Din această cauză, cei doi bărbați se iau la bătaie și, din nou, Meinhard este trântit la pământ. „Așa-i prin sate... se poate întâmpla orice!”, îi spune Adrian, venit să îl consoleze imediat după agresiune.

Astfel, *Western* pare a fi ritmat de două dimensiuni temporale specifice: o dimensiune temporală diurnă, destul de lină, marcată de raporturi reținute și civilizate, și o dimensiune temporală nocturnă, marcată, în schimb, de o anumită sălbăticie, de dezlănțuirea brutală și bruscă a tensiunilor acumulate în jurul personajului principal. Stărnind când neîncrederea colegilor și, în special, a lui Vincent, șeful lui, care se simte trădat, când neîncrederea sătenilor, care nu îi înțeleg dorința arzătoare de a se integra și îl critică oarecum pentru faptul că nu păstrează distanța potrivită față de ei, adevăratele teme ale filmului – și anume toate dificultățile generate de o întâlnire reală între grupuri umane opuse sub toate aspectele, în ciuda unei identități politice comune care necesită, înainte de toate, mult respect și multă prudență, dincolo de dorința de deschidere către celălalt – sunt, de fapt, cristalizate în acest personaj.

© Komplizen Film

TEME DE REFLECȚIE

Pe lângă elementele de analiză propuse mai sus, există și alte aspecte ale filmului *Western* care merită să fie analizate mai pe larg.

- La începutul filmului, Vincent se face stăpân pe pălăria căzută în râu a unei tinere bulgăroaice și se folosește de pălărie pentru a o tachina, mergând până la a o băga cu capul în apă. La final, se petrece o scenă asemănătoare având în centru drapelul german, pe care și l-au însușit bulgarii. Ce semnificație are paralela între aceste două scene, simetrice și analoage?
- „Ce cauți aici?”, îl întreabă Adrian pe Meinhard la finalul filmului, înapoiind cuțitul pe care Meinhard îl dăduse ca amintire nepotului său, Vanko. Având în vedere elementele filmului, reflectați și la această întrebare: ce ar putea căuta Meinhard în acest loc neprimitor, unde nu se petrece nimic în afara satului, unde știrile din lumea exterioară par a nu ajunge vreodată, unde lipsesc locurile de muncă, dar și confortul și activitățile culturale sau sportive?
- Fără a fi formulate clar, în film se fac mai multe aluzii la istoria oficială a țării sau la situația sa economică. Vă amintiți care sunt aluziile respective? Ce aport au aceste elemente contextuale la istoria neoficială, cea a întâlnirii dintre sătenii bulgari și muncitorii germani?

les grignoux

© Komplizen Film

CINEMATOGRAFIA EUROPEANĂ PENTRU EUROPENI

După ediția de anul trecut, care a marcat cea de a zecea aniversare a acestei inițiative, Premiul LUX continuă să aducă laolaltă, prin filmele realizate de tineri regizoare și tineri regizori europeni talentați, genuri și tonuri de o diversitate uimitoare. Parlamentul European are onoarea de a prezenta cele trei filme aflate în competiție pentru Premiul LUX 2017:

120 BPM (*120 battements par minute*), un film de Robin Campillo, Franța

SAMEBLOD (*Sami Blood*), un film de Amanda Kernell, Suedia, Norvegia, Danemarca

WESTERN, un film de Valeska Grisebach, Germania, Bulgaria, Austria

Filmele abordează cu entuziasm și inteligență teme de actualitate și reflectă ceea ce se petrece în Europa în prezent. Ele prezintă personaje care deschid ochii asupra lumii din jurul lor, pentru a înțelege realitatea, precum și societățile și comunitățile cărora le aparțin. Poveștile noastre aduse la viață de emoția filmului pun în valoare calitatea și diversitatea cinematografului european, precum și importanța sa în crearea unor valori sociale și în formarea unor comunități culturale. Vă invităm să vedeți aceste filme cu ocazia celei de a șasea ediții a Zilelor Filmului LUX.

PREMIUL LUX

Cultura are un rol fundamental în dezvoltarea societăților noastre.

În acest spirit, Parlamentul European a lansat, în 2007, Premiul LUX. Parlamentul dorește astfel să contribuie la îmbunătățirea distribuției filmelor europene în toată Europa și să încurajeze dezbateri și discuții la nivel european pe teme societale majore.

Premiul LUX este o inițiativă excepțională. În vreme ce majoritatea coproduțiilor europene sunt distribuite exclusiv în țările lor de origine și doar rareori în alte țări, chiar și în cadrul Uniunii, Premiul LUX oferă unui număr de trei filme europene ocazia unică de a fi subtitrate în cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene.

Câștigătorul Premiului LUX va fi ales prin vot de deputații din Parlamentul European și anunțat la 15 noiembrie 2017.

ZILELE FILMULUI LUX

Premiul LUX a dat naștere Zilelor Filmului LUX. Începând din 2012, cele trei filme înscrise în competiție pentru Premiul LUX sunt prezentate unui public european mai larg cu ocazia Zilelor Filmului LUX.

Prin intermediul Zilelor Filmului LUX, vă invităm să vă bucurați de o experiență culturală transfrontalieră de neuitat. Din octombrie până în decembrie, vă veți putea alătura cinefililor din toată Europa, asistând la proiecțiile celor trei filme în una dintre cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene. Nu uitați să votați filmul dumneavoastră preferat pe site-ul nostru de internet luxprize.eu sau pe pagina noastră de Facebook!

MENȚIUNEA SPECIALĂ A PUBLICULUI

Mențiunea specială a publicului este decernată filmului ales de către spectatori în cadrul Premiului LUX. Nu uitați să votați pentru unul dintre cele trei filme înainte de 31 ianuarie 2018! Veți avea poate norocul să asistați în iulie 2018 la Festivalul Internațional de Film de la Karlovy Vary – la invitația Parlamentului European – și să anunțați titlul filmului care a primit mențiunea specială a publicului.

URMĂREȘTE,
DEZBATE ȘI
VOTEAZĂ!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REGIZOARE: Valeska Grisebach

SCENARIU: Valeska Grisebach

DISTRIBUȚIE: Meinhard Neumann, Reinhardt Wetrek, Syuleyman Alilov Letifov, Veneta Frangova, Vyara Borisova

IMAGINEA: Bernhard Keller

PRODUCĂTORI: Jonas Dornbach, Janine Jackowski, Maren Ade, Valeska Grisebach, Michel Merkt

PRODUCȚIA: Komplizen Film, Chouchkov Brothers, Coop99 Filmproduktion, KNM și ZDF-Das Kleine Fernsehspiel

ANUL: 2017

DURATA: 119 min.

GENUL: ficțiune

ȚĂRI: Germania, Bulgaria, Austria

VERSIUNEA ORIGINALĂ: germană, bulgară, engleză

Manuscris finalizat în august 2017

